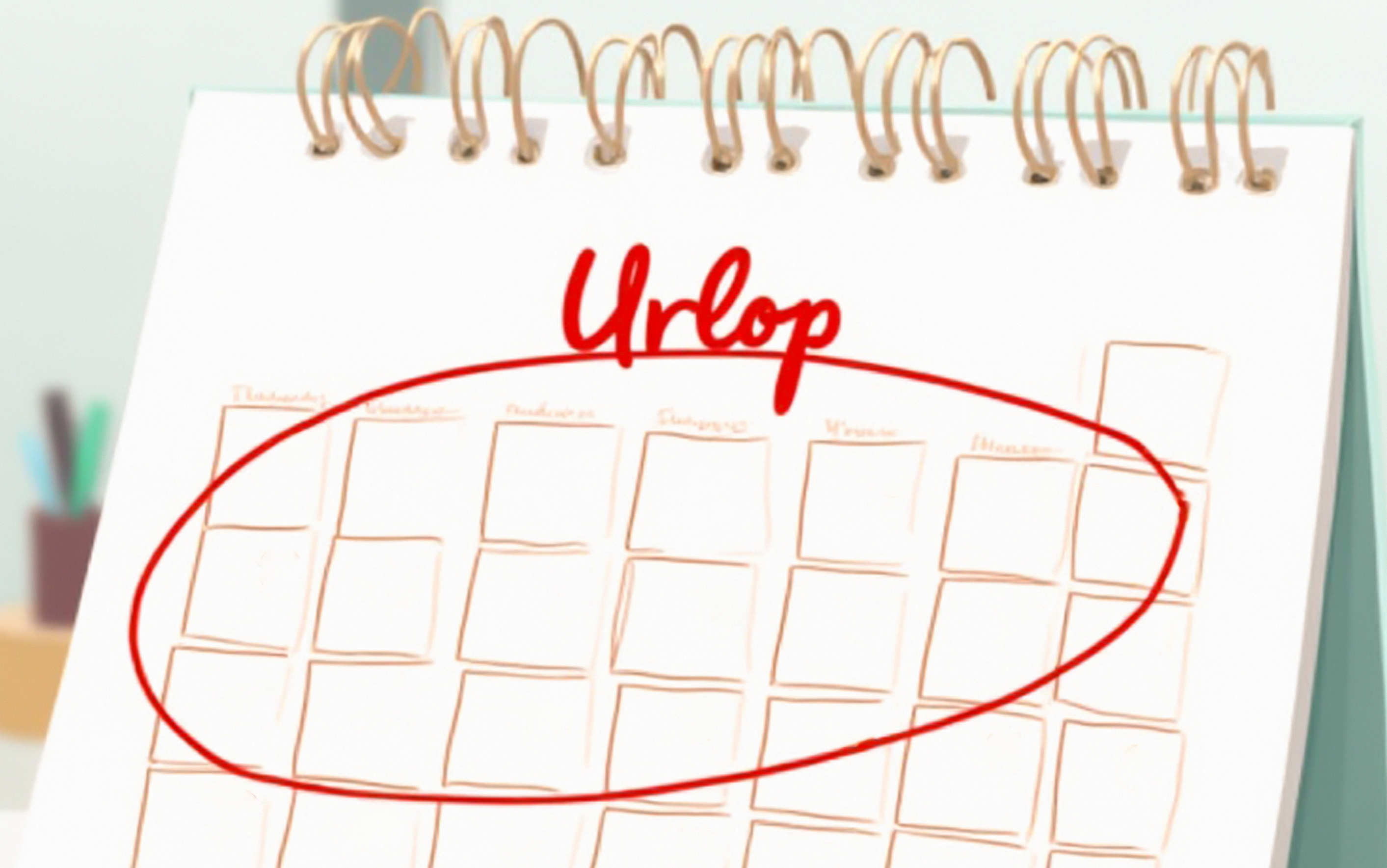

Urlopy

Przewodnik pracownika

CO ZNAJDZIESZ W PRZEWODNIKU:

1. Rodzaje urlopów – zasady w pigułce

- wypoczynkowy
- z tytułu rehabilitacji zawodowej
- macierzyński
- na żądanie
- z tytułu opieki nad dzieckiem
- rodzicielski
- okolicznościowy
- wychowawczy
- szkoleniowy
- bezpłatny
- ojcowski

2. Fakty i mity o urlopach

**NOTM
FLUFF
JOBS**

Urlop wypoczynkowy

Na umowie o pracę przysługuje Ci **minimum:**

20 dni

(staż pracy krótszy niż 10 lat)

26 dni

(staż pracy co najmniej 10 lat)

Wymiar urlopu pracownika, który pracuje **w niepełnym wymiarze czasu pracy**, ustalany jest proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy tego pracownika.

Niewykorzystany urlop wypoczynkowy przechodzi na następny rok i musi być wykorzystany w pierwszej kolejności **do 30 września**. Roszczenie o urlop przedawnia się z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie to stało się wymagalne.

Pracownik podejmujący pracę po raz pierwszy, w roku kalendarzowym, w którym pracę podjął, nabywa prawo do urlopu wypoczynkowego z upływem każdego miesiąca pracy. Wymiar urlopu za każdy miesiąc wynosi 1/12 wymiaru urlopu przysługującego mu po przepracowaniu roku.

Co z innymi rodzajami umów? [Zobacz tutaj](#)

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop na żądanie

Wymiar urlopu przy umowie o pracę:

4 dni

z puli całego urlopu wypoczynkowego

Wniosek o urlop na żądanie musisz złożyć najpóźniej w dniu jego wykorzystania.

Nie masz obowiązku podawania przyczyny konieczności brania urlopu na żądanie.

Pracodawca może w niektórych sytuacjach odmówić udzielenia pracownikowi urlopu na żądanie (w szczególnych przypadkach).

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop okolicznościowy

Wymiar urlopu przy umowie o pracę:

2 dni lub 1 dzień

2 dni wolnego w przypadku: ślubu własnego, urodzenia się dziecka pracownika, zgonu i pogrzebu małżonka lub dziecka, ojca, matki, ojczyma lub macochy.

1 dzień wolnego w przypadku: ślubu dziecka, zgonu i pogrzebu siostry, brata, teściowej, teścia, babki, dziadka, a także innej osoby pozostającej na Twoim utrzymaniu lub pod Twoją bezpośrednią opieką.

Urlop okolicznościowy nie wlicza się do ogólnej puli urlopu.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop bezpłatny

Jego długość zawsze **zależy od ustaleń z pracodawcą**

Urlop bezpłatny jest de facto przerwą w świadczeniu pracy. **Nie otrzymujesz wtedy wynagrodzenia, a pracodawca nie odprowadza za Ciebie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za ten czas.**

Udzielany na pisemny wniosek pracownika. Pracodawca ma prawo odmówić jego udzielenia.

Po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia urlopu **tracisz prawo do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego.**

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Dodatkowy urlop z tytułu rehabilitacji zawodowej

Na umowie o pracę przysługuje:
10 dni

Dodatkowy urlop dla osoby niepełnosprawnej jest możliwy do uzyskania, **gdy posiada ona orzeczony znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.**

Takiemu pracownikowi przysługuje prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego po przepracowaniu 1 roku od dnia orzeczenia o niepełnosprawności, w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop szkoleniowy

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

6 dni lub 21 dni

z puli całego urlopu wypoczynkowego

Osobie podnoszącej kwalifikacje zawodowe (zdobywającej lub uzupełniającej wiedzę i umiejętności z inicjatywy pracodawcy albo za jego zgodą) przysługują:

- 1) urlop szkoleniowy;
- 2) zwolnienie z całości lub części dnia pracy, na czas niezbędny, by punktualnie przybyć na obowiązkowe zajęcia oraz na czas ich trwania.

W obydwu przypadkach zachowuje się prawo do wynagrodzenia.

Urlop szkoleniowy przysługuje w wymiarze:

- 6 dni – dla osoby przystępującej do egzaminu maturalnego, egzaminów eksternistycznych, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub egzaminu zawodowego;
- 21 dni w ostatnim roku studiów na przygotowanie pracy dyplomowej oraz przygotowanie się i przystąpienie do egzaminu dyplomowego.

Pracodawca powinien zawrzeć z pracownikiem podnoszącym kwalifikacje zawodowe **umowę na piśmie, określającą wzajemne prawa i obowiązki stron.**

Urlop macierzyński

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

20 tygodni

w przypadku narodzin jednego dziecka

Łączny czas trwania urlopu macierzyńskiego zależy od liczby narodzonych dzieci:

- 20 tygodni – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka
- 31 tygodni – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie dwójki dzieci podczas jednego porodu;
- 33 tygodnie – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie trójki dzieci podczas jednego porodu;
- 35 tygodni – w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie czwórki podczas jednego porodu;
- 37 tygodni – w przypadku urodzenia piątki i więcej dzieci podczas jednego porodu lub przyjęcia na wychowanie.

Przed przewidywanym terminem porodu matka dziecka może wykorzystać maksimum 6 tygodni urlopu macierzyńskiego

Ojciec dziecka może przejąć część urlopu macierzyńskiego, który wtedy staje się potocznie nazywanym urlopem „tacierzyńskim”. Warunek jest taki, że matka dziecka musi wykorzystać po porodzie co najmniej 14 tygodni z przysługującej jej puli. Ojciec może więc wykorzystać maksimum 6 tygodni „tacierzyńskiego” (bo cała pula wynosi 20 tygodni).

Uzupełniający urlop macierzyński

Przysługuje pracownikom, którzy są **rodzicami dzieci przedwcześnie urodzonych lub dzieci urodzonych w terminie, ale wymagających hospitalizacji**. Prawo do tego urlopu nabywa się w przypadku:

- narodzin dziecka przed upływem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g – wymiar urlopu wynosi wtedy **tydzień za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu** (do upływu 15. tygodnia po porodzie);
- urodzenia po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży oraz masą urodzeniową większą niż 1000 g – wymiar urlopu wynosi wtedy tydzień za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu (do upływu 8. tygodnia po porodzie);
- urodzenia dziecka po upływie 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie – wymiar urlopu wynosi tydzień za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu (w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie).

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Zwolnienie od pracy z tytułu opieki nad zdrowym dzieckiem do 14. roku życia

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

2 dni/16 godzin

Prawo do wynagrodzenia jest zachowane w przypadku tego zwolnienia i nie wlicza się ono do puli urlopowej. Niewykorzystane dni opieki nie przechodzą na następny rok.

Osobie pracującej **na część etatu również przysługują 2 dni** (i odpowiednio mniej godzin).

W pełnym wymiarze może z niego skorzystać tylko jedno z rodziców. Można się też podzielić po 1 dniu.

Z tego zwolnienia mogą korzystać rodzice dziecka, niezależnie od tego, czy są w związku.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop ojcowski

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

do 2 tygodni

Urlop ojcowski przysługuje **do ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia**.

Przysługuje też ojcom dzieci przysposobionych – do upływu 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Można go wykorzystać jednorazowo lub w dwóch częściach po minimum tydzień każda.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop rodzicielski

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

41 lub 43 tygodnie

W celu sprawowania opieki nad dzieckiem **łącznie obojgu rodzicom dziecka** przysługuje urlop rodzicielski w wymiarze maksymalnie:

- 41 tygodni – kiedy urodzi się jedno dziecko przy jednym porodzie;
- 43 tygodni – kiedy urodzi się dwoje i więcej dzieci.

Każde z rodziców oddzielnie ma **wyłączne prawo do 9 tygodni urlopu rodzicielskiego** z powyższych pul i nie można go przenieść na drugie z rodziców. Oboje rodziców może korzystać z niego **jednocześnie**.

Urlop rodzicielski można wykorzystać jednorazowo lub maksymalnie w 5 częściach, nie później niż do ukończenia przez dziecko 6. roku życia.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Urlop wychowawczy

Na umowie o pracę przysługuje Ci:

do 36 miesięcy

Jest **bezpłatny**, nie otrzymujesz za jego okres wynagrodzenia ani zasiłku. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe są finansowane z budżetu państwa.

Może być podzielony na maksymalnie 5 części.

Prawo do urlopu wychowawczego w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem ma osoba zatrudniona co najmniej 6 miesięcy (wlicza się też poprzednie okresy zatrudnienia).

Rodzice mogą się nim dzielić – każde z nich ma wyłączone prawo do skorzystania z urlopu w wymiarze co najmniej 1 miesiąca.

Taki urlop może trwać maksymalnie do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy **6. rok życia**, lub w przypadku urlopu wychowawczego na opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem do 18. roku życia dziecka.

PAMIĘTAJ! Każda sytuacja jest inna i jej interpretacja w świetle przepisów może się różnić od zawartych w tym przewodniku informacji.

Oferty pracy z widełkami wynagrodzeń

Znajdź nową pracę
na No Fluff Jobs

Mechanik

Grafik

AI
Engineer

Analitik
biznesowy

Sprzedawca

Elektryk

Magazynier

Rekruter

Backend
developer

Marketing
manager

Account
manager

Doradca
klienta

Urlopy: fakty i mity

Poradnik dla pracujących

–> **Urlop macierzyński nie jest obowiązkowy.**

Po porodzie matka **musi obowiązkowo wykorzystać 14 tygodni** urlopu macierzyńskiego. Może zrezygnować z jego pozostałej części pod warunkiem, że wykorzysta ją ojciec dziecka.

MIT

–> **Podczas urlopu macierzyńskiego nie można pracować.**

Z Kodeksu pracy **nie wynika wprost zakaz wykonywania pracy w trakcie urlopu macierzyńskiego.**

MIT

–> **Pracodawca nie może zwolnić osoby na urlopie macierzyńskim/tacierzyńskim.**

Pracodawca nie może w tym czasie wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę. Są jednak wyjątki: upadłość albo likwidacja zakładu pracy lub zajście przyczyn uzasadniających rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika/pracowniczki.

FAKT

–> **Pracodawca może odmówić urlopu na żądanie.**

Może, jeśli nieobecność pracownika/pracowniczki zaszkodziłaby interesom zakładu pracy.

FAKT

–> **W ciągu roku TRZEBA wziąć urlop o długości co najmniej dwóch tygodni.**

Pracodawca jest zobowiązany udzielić, a pracownik wykorzystać urlop wypoczynkowy w co najmniej jednej części trwającej nieprzerwanie 14 dni kalendarzowych.

FAKT

–> **Pracodawca nie ma prawa narzucić terminu urlopu.**

Od tej zasady są dwa wyjątki: w przypadku urlopu zaległego z zeszłego roku oraz w okresie wypowiedzenia umowy o pracę. Zależy to również od tego, czy w firmie są sporządzane plany urlopowe.

FAKT

–> **Pracodawca może odwołać Cię z urlopu wypoczynkowego.**

Muszą jednak istnieć poważne powody uzasadniające taką decyzję (np. awaria czy choroba osoby zastępującej). Niewykonanie polecenia służbowego o powrocie do pracy może zostać uznane za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych.

FAKT

–> **Możesz wziąć tyle bezpłatnego urlopu, ile chcesz.**

Kodeks pracy nie wskazuje limitu bezpłatnego urlopu, ale jego udzielenie i wymiar **zależy od zgody pracodawcy. Pracodawca nie może udzielić urlopu bezpłatnego na czas nieokreślony.**

MIT

-> Podczas urlopu nie można brać zwolnienia lekarskiego.

Jeśli zachorujesz podczas urlopu i otrzymasz zwolnienie lekarskie, będzie to **jednoznaczne z przerwaniem urlopu**. Niewykorzystane dni urlopu w tej sytuacji możesz wykorzystać w innym terminie. Nie dotyczy to zwolnienia z tytułu opieki nad chorym dzieckiem/inną osobą.

MIT

-> Pracującym w oparciu o umowę zlecenie lub kontrakt B2B nie przysługuje urlop.

Zleceniobiorcom nie przysługują uprawnienia pracownicze (nie mają tu zastosowania przepisy Kodeksu pracy), w tym płatny urlop wypoczynkowy. Przepisy dopuszczają jednak przyznanie płatnych dni wolnych od świadczenia usług. W przypadku kontraktów B2B wszystko zależy od zasad zawartych w kontrakcie.

TO ZALEŻY

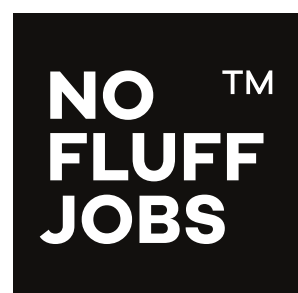
-> Możesz wybrać, czy zachować zaległe dni urlopu do wykorzystania w przyszłym roku, czy chcesz otrzymać w zamian ekwiwalent pieniężny.

Niewykorzystany urlop musisz wykorzystać do końca września kolejnego roku. Ekwiwalent wypłaca się, tylko jeśli nastąpi rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy bez możliwości wykorzystania urlopu.

MIT

O przewodniku

Wydawca

ringier
axel springer

Publikacja powstała przy udziale następujących osób:

Ekspertki ds. Przepisów Kodeksu pracy:

Agata Zimna, Monika Słomińska

Projekt graficzny i skład:

Paweł Woźnica

Redakcja i korekta:

Milena Kotelba

BĄDŹ NA BIEŻĄCO Z RYNKIEM PRACY

Obserwuj nas w social mediach:

86 tys.

87 tys.

14 tys.

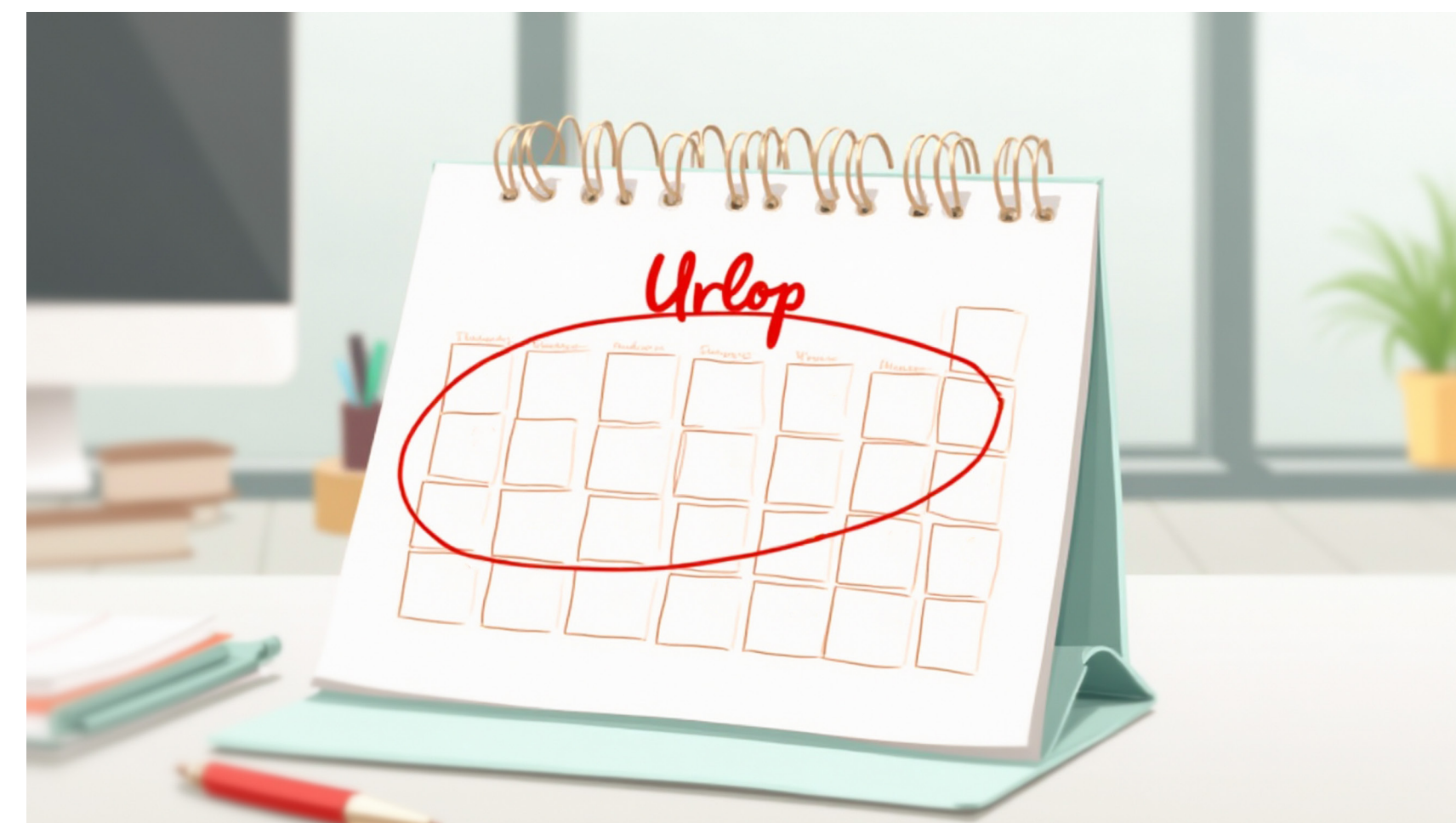
8 tys.

7 tys.

3 tys.

Masz pytanie lub pomysł na współpracę?

Napisz do nas:

marketing@nofluffjobs.com